

2018 – MAREA UNIRE și TRIBUNISMUL (II):
ZIUA sau ANUL CULTURII NAȚIONALE? Ziarist sau toboșar?
– „Eroul” cu boala scrisului ... fie pace, fie luptă, noi scriem!

Ziarist sau toboșar?
Ziaristul duce lumea înainte!

O națiune este culturală sau nu este nimic!
Nu numai că celebrăm un mare creator, dar și o zi de reflecție asupra culturii române, în genere, și a proiectelor culturale de interes național
acad. Eugen Simion

PRESA -a patra putere?

Vreme trece, vreme vine, Toate-s vechi și noue toate Ce e rău și ce e bine Tu te'ntreabă și socoate.

dictatorii se îmbolnăvesc de putere
politicienii devin sclavii cuvintelor rostite
ziariștii au boala scrisului, cu orice preț și, adesea, cu orice sacrificiu
tribunistul Gh. Popp

de 15 ianuarie - Ziua Culturii Naționale
Dublă sărbătoare, în România și Moldova!

Oare cât de actuale mai sunt cugetările dramaturgului de origine evreiască, care a murit într-un accident stupid, la numai 38 de ani? Cugetările din articolul „CENTENARUL” se pot extrapola la scara istoriei unei comunități, tentația unui bilanț sau răfuieți, fiind mai puternică decât procesul creației! În 2018, disecăm evoluția României după „Marea Unire” și problemele sec. al XX-lea, sau învățăm din lecțiile trecutului și depănăm împreună lungul drum parcurs de comunitățile românești pentru realizarea acestui pas înscris cu litere se aur în istoria neamului? Mai mult ca sigur, mass-media va aborda ambele variante, analizând atât procesul devenirii (ante) cât și parcursul sinuos și complicat al sec. al XX-lea (post). În 15 ianuarie românii îl sărbătoresc anual pe Mihail Eminescu, dar și „Ziua Culturii Naționale”, o zi care – în 2018 – ar trebui să devină „ANUL CULTURII NAȚIONALE”, o componentă importantă a culturii fiind cultura politică. Politologii susțin că un grup are cultură politică dacă acesta este capabil să acționeze corect într-un interes comun. Într-o analiză retrospectivă constatăm că pașii istorici consemnați în istorie, la 1848 (Revoluția) – 1859 (Mica Unire) – 1892 (Memorandul) – 1918, au demonstrat că poporul român s-a mobilizat și s-a unit în jurul unei elite care a știut să fixeze obiective, pe care astăzi le considerăm mari realizări istorice.

Cine a pus bazele brumei de cultură politică a românilor transilvăneni? În imperiul austro-ungar, **biserica** și **școala** erau atent supravegheate, dascălii și preoții cunoscând rigorile legilor.

Mulți intelectuali școliți la universități străine, înțelegând problemele neamului lor, s-au întors și s-au sacrificat pentru binele acestora, trebuind să evidențiem pe cei care s-au implicat activ

în procesul de deșteptare națională. Rolul cel mai important l-au deținut scriitorii – jurnaliști, cei care au publicat în presa militantă națională, aceștia suportând rigurile legislației imperiului austro-ungar, fiind închiși pentru curajul de a fi spus adevărul despre situația grea a românilor, lipsiți de drepturi politice și social-culturale.

În “Enciclopedia Tribunei”, istoricul dr. Vasile Crișan reproduce o definiție inedită a ziaristului dată de «Ghiță Popp, unul din editorialiștii Tribunei din Arad (...): «Om împătimit al condeiului, care sfârșește prin a se îmbolnăvi de boala cuvântului scris. Pentru-că, așa după cum dictatorii se îmbolnăvesc de putere, politicienii devin sclavii cuvintelor rostite, și cel mai adesea nerespectate,.. tot așa ziaristii au boala scrisului, cu orice preț și, adesea, cu orice sacrificiu. Cu scrisul lor, formează opinii, oțlesc spirite, trezesc la viață energii nebănuite, provoacă valuri de simpatie sau revolte.

Cu alte cuvinte duc lumea înainte».

În cotidianul “**Tribuna**” (Arad) nr. 255 (15/28 noemvrie 1908), articolul “**Micul Toboșar**” prezintă o analogie inedită între ziarist și “Micul Toboșar” «o poveste atât de simplă și de mișcătoare prin puterea mare a patriotismului, nu a celui de paradă, ci a patriotismului, care încolțește în adâncul inimii, nezărit de nimeni, dar care se manifestă în fapte de o simplitate și putere zguduitoare. Autorul articolului a fost inspirat de schița “**Toboșarul din Sardinia**”: «Cine-i micul toboșar? Sunt eu, cel ce scrie aceste rânduri, este altul care șade lângă mine scriind, suntem noi toți ceice scriem, scriem fără reculegere; noi, gazetarii, suntem micul toboșar al luptei noastre naționale. Fie pace, fie luptă, noi scriem, noi batem toba fără încetare. Dimineața și seara, ziua și în puterea nopții, când tabăra întregă doarme, noi dăm alarma, noi chemăm la luptă neconținut, când poate nime din tabără nu are nevoie mai mare de odihnă decât noi. Noi mergem veșnic înaintea oastei. Puțini ne cunosc, puțini ne văd din oaste, nimeni nu se interesează de noi, de persoana noastră, dar toți aud și ascultă darabana pe care o batem. Adesea câte unul dintre rânduri își înalță capul spre a vedea pe acel ce bate toba atât de sgomotos. Și atunci câte priviri, câte zâmbete adesea de ironie și de dispreț nu primește micul toboșar chiar din rândurile întâi, dintre ceice merg în frunte. Dar el bate toba înainte, având o singură mângâiere: că toată trupa, toți cei mândri și zâmbitori își așează piciorul în pas cadențat după bătaia tobei sale.

Dar toba sună mai înverșunată. Bătăile ei cad într-un răpăit agitat, curg în vârtejuri mânioase, turburate. Ea cheamă la luptă, la atac, la apărare. Micul toboșar e pretutindeni în frunte, în vălmășagul luptei, în vârtejul încăierării toba lui se aude de departe. Dar mica trupă de înaintași ai oastei a intrat în tabăra vrășmașului, unde cearcă să-i înfrunte urgia. Ceata e repede încunjurată și asupra ei curge potop de proiectile dușmane. Iată-i slăbind, descurajând. Unul a căzut, și în încurcătura lor tovarășii îl părăsesc. Cine să ajute? Și atunci micul, disprețuitul toboșar al luptei naționale e chemat. Toți îl cunosc, toți îl conjură. Voiș fără preget el se execută. Prin iadul de foc al urgiei dușmane, el străbate înapoi spre cei rămași acasă. Astfel el restabilește legătura dintre ceata îndrăzneților și grosul oastei din tabără, aduce vestea primejdiei, alarmează și sboară înapoi cu vestea încurajării, cu vestea mântuirii. Lupta e pe isprăvite sau se va sfârși. Nu uitați însă a căuta pe cel ce s-a primejduit mai mult: pe micul toboșar. El nu va cere glorie, măguliri și vorbe frumoase. El nu cere să fie numit eroul războiului, ci se va mulțumi și de aci cu rolul său de modest toboșar și

va bate cu statornicie marea sa darabană. Dar nu uitați că el e rănit și că din nenumăratele sale rane curg șiroaie de sânge cald. Potrivnicul pare a fi înțeleș, mai mult chiar decât voi, care e rolul lui și și-a îndreptat toată urgia armelor sale asupra micului toboșar. Iar dacă vre-unul dintre toboșari a crescut și s-a mai înzdrăvenit, el atrage și mai mult furia vrășmașului și, departe de-a' l apăra, tăria lui, voinicia lui pentru el, e o pricină, un izvor de primejdii tot mai mari și suferinți mai multe. Nu uitați, că micul toboșar are tot mai multe răni și pierde tot mai mult sânge. Dacă îl numiți erou, cruțați-i umilirea de a cerși ajutorul vostru, la care el are un drept. **Oare cum i se șade unui erou să arate două fețe, una de luptător încruntat și neîndurător, cătră dușman, iar alta de milogire înjosoare și nedemnă, cătră proprii săi admiratori.**

Cruțați-i umilirea asta. Dați-i toată îngrijirea, tot ajutorul vostru, dacă nu voiți ca într-o dimineață darabana să amuțească. Atunci și poate numai atunci, când va fi prea târziu, veți înțelege, cine a fost micul toboșar!».

Articolul îl considerăm un mic **OMAGIU** adus jurnaliștilor de pretutindeni, celor care se sacrifică pentru libertatea de expresie, făcând zilnic efortul să descrie – în același timp – atât copacii, cât și pădurea! Scriitorii jurnaliști au făcut din presă o “**ARHIVĂ A COTIDIANULUI**” și tot ei au ridicat-o la rangul de a “**PATRA PUTERE**” în toate statele.

De „**Ziua Culturii Naționale**” o dezbatere reală ar putea fi redefinirea relației presă - cultură, știindu-se că presa are un rol vital și crucial în viața publică, în procesul educativ și cultural! În ultimele decenii mass-media a preluat din rolul social al familiei și școlii, transmițând valori și modele culturale (de comportament), „care îi conferă individului o identitate etnică sau națională”. Dezbaterea despre rolul presei ar trebui făcută - în primul rând de dascăli, ei fiind cei care pot prelucra modelele de comportament general acceptate de societate, astfel încât societatea să-și conserve valorile în vederea perpetuării și dezvoltării durabile.

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2018-marea-unire-si-tribunismul-ii-ziaua-sau-anul-culturii-naționale-ziarist-sau-tobosar-eroul-cu-boala-scrisului-fie-pace-fie-lupta-noi-scriem-131679.html>

